

Начало>Парични икове>Несъстоятелност/фалит

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Swipe to change

английски**Несъстоятелност/фалит****Естония**

В естонското законодателство са предвидени три различни производства по несъстоятелност: производство по обявяване на фалит, производство по оздравяване и производство по реструктуриране на дълг. Производството по обявяване на фалит се регулира от Закона за фалита, правилата относно оздравяването са изложени в Закона за оздравяването на предприятията, а правилата относно реструктурирането на дългове са изложени в Закона за реструктурирането на дълговете и защитата на кредиторите. Тези закони са достъпни на естонски и на английски език на естонската електронна страница за официални публикации *Riigi Teataja* (Държавен вестник).

Целта на производството по обявяване на фалит е удовлетворяване на вземанията на кредиторите от имуществото на длъжника чрез прехвърляне на имущество на длъжника или оздравяване на неговото предприятие. Когато длъжникът е физическо лице, посредством производството по обявяване на фалит той има възможност да бъде освободен от задълженията си. В хода на производството по обявяване на фалит се установява причината за неплатежоспособността на длъжника.

Целта на производството по оздравяване е в хода на оздравяването на дадено предприятие да се отчетат интересите и да се защитят правата на предприятията, кредиторите и третите лица. Оздравяване на предприятие означава прилагане на серия от мерки, чиято цел е предприятието да преодолее икономическите трудности, да възстанови своята ликвидност, да подобри рентабилността си и да гарантира устойчивото си управление. Целта на производството по реструктуриране на дълг е да се улесни реструктурирането на задълженията на физическо лице, което има проблеми с платежоспособността (длъжник), така че тези проблеми да бъдат преодолени и да не се стигне до обявяване на фалит.

Производството по реструктуриране на дълг дава възможност на длъжника да реструктурира финансовите си задължения (лични дългове) чрез удължаване на срока за изпълнение на задължението, погасяване на вноски или намаляване на задължението.

Производството по обявяване на фалит попада в приложното поле на Регламент (ЕО) № 1346/2000 на Съвета от 29 май 2000 г. относно производството по несъстоятелност. Производството по обявяване на фалит и производството по реструктуриране на дълг попадат в приложното поле на Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. относно производството по несъстоятелност (преработен текст).

1 Срещу кого може да се образува производство по несъстоятелност?

Съгласно естонското законодателство физическо лице е човешко същество, а юридическо лице е учреден по силата на закон правен субект. Юридическо лице може да е частноправен субект или публичноправен субект. „Частноправен субект“ означава юридическо лице, учредено в частен интерес и съгласно закон, относим към съответния вид юридическо лице. Събирателните дружества, командитните дружества, дружествата с ограничена отговорност, акционерните дружества, търговските сдружения, фондациите и сдруженията с нестопанска цел са частноправни субекти. Държавата, местните органи и други юридически лица, основани в общества полза и съгласно закон, относим към конкретното юридическо лице, са публичноправни субекти.

1. Производство по обявяване на фалит

Производство по обявяване на фалит може да се образува както срещу юридически, така и срещу физически лица, независимо от това дали физическото лице извърша стопанска дейност. Държавата и местните органи не могат да бъдат обявявани във фалит.

2. Производство по оздравяване

Производство по оздравяване може да бъде образувано само по отношение на частноправен субект.

3. Производство по реструктуриране на дълг

Производство по реструктуриране на дълг може да бъде образувано по отношение на физическо лице, което има проблеми с платежоспособността, независимо от това дали физическото лице извършва стопанска дейност. Реструктуриране на дълг може да бъде поискано от длъжник, който пребивава в Естония и който е пребивавал в Естония през последните поне две години преди подаването на молбата за реструктуриране на дълг.

2 Какви са условията за образуване на производство по несъстоятелност?**1. Производство по обявяване на фалит**

Фалит означава неплатежоспособност на длъжника, обявена със съдебно решение. От това следва, че първата основна предпоставка за образуване на производство по обявяване на фалит е длъжникът да е неплатежоспособен.

Даден длъжник е неплатежоспособен, ако не е в състояние да удовлетворява вземанията на кредиторите и финансовото му състояние показва, че тази невъзможност не е временна. Длъжник — юридическо лице, е неплатежоспособен и ако неговото имущество е недостатъчно да покрие задълженията му и финансовото му състояние показва, че тази недостатъчност не е временна. Ако молбата е подадена от длъжника, съдът обявява неговия фалит и ако съществува вероятност за възникване на неплатежоспособност в бъдеще. Ако молбата за обявяване на фалит е подадена от длъжника, неговата неплатежоспособност се предполага.

Втората основна предпоставка за образуване на производство по обявяване на фалит е подаването на молба за обявяване на фалит, което може да бъде направено от длъжника или от кредитор.

Ако молбата за обявяване на фалит е подадена от длъжника, в нея той трябва да представи аргументи за своята неплатежоспособност. Ако молбата за обявяване на фалит е подадена от кредитор, в нея той трябва да представи аргументи за неплатежоспособността на длъжника и да докаже наличието на вземане.

Съдът може да поиска кредиторът, който подава молбата, да внесе определена от съда парична сума под формата на съдебна гаранция, която ще покрие възнаграждението и разходите на временния синдик, ако има основания да се счита, че масата на несъстоятелността е недостатъчна за това. Ако кредиторът не успее да внесе гаранцията, производството се прекратява.

Съдът отказва да допусне молбата на кредитора за обявяване на фалит, ако от нея не става ясно, че вносителят има вземане срещу длъжника, ако не са представени аргументи за неплатежоспособността на длъжника или ако молбата за обявяване на фалит се основава на вземане, по отношение на което се прилага план за оздравяване или реструктуриране на дълг. Съдът отказва да допусне молба за обявяване на фалит и на базата на други основания, предвидени в Гражданския процесуален кодекс.

Съдът приключва производството без обявяване на фалит, независимо от неплатежоспособността на длъжника, ако имуществото на последния е недостатъчно за покриване на разходите и разноските, направени в хода на производството по обявяване на фалит и ако е невъзможно имуществото да бъде събрано или върнато, или да се предяви иск срещу член на управителен орган.

Съдът обявява фалита с постановяване на решение (решение за обявяване на фалит). В решението трябва да се определи датата на обявяването на фалита. Производството по обявяване на фалит започва с обявяването на фалита.

След като обяви фалита, съдът незабавно публикува известие в този смисъл (известие за фалит) в официалния бюлетин *Ametlikud Teadaanded* (Официален бюлетин).

Решението за обявяване на фалит влиза в сила незабавно. Изпълнение на решение за обявяване на фалит не може да бъде спряно или отложено и установените от закона начин или процедура за изпълнение на решението за обявяване на фалит не подлежат на промяна. Отмяната на решението за обявяване на фалит от висшестоящ съд не засяга валидността на правните актове, извършени от или по отношение на синдика.

Длъжникът и подалият молбата кредитор могат да обжалват решението за обявяване на фалит в срок от 15 дни от публикуването на съответното известие. Длъжникът и вносителят на молбата за обявяване на фалит могат да обжалват пред Върховния съд решението на областния съд по жалбата срещу решението. Синдикът не може да подава жалби от името на длъжника, нито да представлява длъжника при разглеждането на жалбата.

Производството по обявяване на фалит в Естония е с доста голяма продължителност. Производствата, които приключват без обявяване на фалит, продължават средно 94 дни за юридически лица и 85 дни за физически лица. Постигането на споразумение за разпределение, въз основа на което изобщо е възможно да се извършват плащания към кредиторите, отнема средно 462 дни за юридически лица и 455 дни за физически лица.

Производствата по обявяване на фалит, които приключват с предпазен конкордат, продължават средно 340 дни за юридически лица и 352 дни за физически лица. Най-дългите производства по фалит са онези, които приключват с след обявяване на фалит, като те продължават средно 745 дни за юридически лица и 709 дни за физически лица. Средната продължителност на цялото производство, т.е. от подаването на молбата за обявяване на фалит до приключването на производството, е 270—280 дни [1].

Ако в рамките на производството по обявяване на фалит трябва да се публикува известие или процесуален документ, това става в *Ametlikud Teadaanded*. Съдът може да публикува известие за времето и мястото на съдебното заседание за разглеждане на внесена молба за обявяване на фалит в *Ametlikud Teadaanded*. Известие за решението за обявяване на фалит на длъжник (известие за фалит) се публикува незабавно от съда в *Ametlikud Teadaanded*.

Преди обявяването на фалита и образуването на производството се провежда т.нар. предварително производство. Ако съдът реши да допусне дадена молба за обявяване на фалит, той назначава временен синдик. Съдът може също така да откаже да назначи временен синдик предвид финансовото положение на длъжника и да обяви длъжника във фалит. Ако съдът не назначи временен синдик, производството въз основа на молбата за обявяване на фалит не се продължава и бива приключено. Временният синдик установява имуществото на длъжника, включително задълженията му и изпълнителните производства срещу неговото имущество, и проверява дали имуществото на длъжника е достатъчно, за да покрие разходите и разноските, направени в хода на производството по обявяване на фалит. Временният синдик прави оценката на финансовото състояние и платежоспособността на длъжника и на перспективите за продължаване на дейността на предприятието на длъжника, и ако длъжникът е юридическо лице, за неговото оздравяване, гарантира съхраняването на имуществото на длъжника и т.н. Дейностите на временния синдик трябва да установят дали молбата за обявяване на фалит трябва да бъде уважена или отхвърлена.

2. Производство по оздравяване

За да се образува производство по оздравяване на дадено предприятие, последното подава молба в този смисъл.

Съдът образува производството по оздравяване, ако молбата за оздравяване отговаря на изискванията на Гражданския процесуален кодекс и на Закона за оздравяването на предприятията и ако предприятието се е аргументирало по обоснован начин, като е посочило, че:

съществува вероятност да изпадне в неплатежоспособност в бъдеще;

предприятието има нужда от оздравяване;

след оздравяването предприятието може да бъде управлявано устойчиво.

Производство по оздравяване не се образува, ако:

срещу предприятието е образувано производство по обявяване на фалит;

е постановено съдебно решение за принудително закриване на предприятието или ако се извършва допълнителна ликвидация;

са изминали по-малко от две години от приключването на производство по оздравяване на предприятието.

Когато дадено предприятие подава молба за оздравяване, съдът може да откаже да допусне молбата и ако предприятието не е аргументирало по обоснован начин нуждата си от оздравяване и вероятността да бъде управлявано устойчиво след оздравяването.

Ефективността на производството по оздравяване може да бъде оценена въз основа на одобрението на оздравителния план, което отнема средно половин година от подаването на молбата за оздравяване [2]. Към този срок се добавя времето, необходимо за изпълнението на оздравителния план и постигането на действителни резултати, което е различно за различните оздравителни производства.

Ако съдът реши да образува производство по оздравяване и постанови решение за оздравяване, съветникът по оздравяването незабавно изпраща на кредиторите известие за оздравяването, в което ги уведомява за образуването на производство и за размера на вземанията, които имат срещу предприятието в съответствие със списъка на задълженията.

Предварителните производства в рамките на производството по оздравяване са производствата от подаването на молбата за оздравяване до одобряването на оздравителния план или приключването на производството по оздравяване. През този период съдът спира водените изпълнителни производства срещу имуществото на предприятието до одобряването на оздравителния план или до приключването на производството по оздравяване, с изключение на изпълнителните производства, насочени към удовлетворяване на вземания, възникнали по силата на трудово правоотношение, или на вземания за изплащане на издръжка; начисляването на лихви за забава или на растящи във времето договорни санкции по вземания срещу предприятието се прекратява до одобряването на оздравителния план; съдът, който гледа делото, може, въз основа на молба от страна на дадено предприятие и с одобрението на съветника по оздравяването, което е приложено към молбата, да спре съдебно производство във връзка с парично вземане срещу предприятието до одобряването на оздравяването или до приключването на

производството по оздравяване, с изключение на вземания, предявени по силата на трудово правоотношение, или на вземания за изплащане на издръжка, по които все още няма постановено решение; въз основа на подадена от кредитор молба за обявяване на фалит съдът отлага решението за образуване на производство по обявяване на фалит до одобряването на оздравителния план или до приключването на производството по оздравяване. Съдът назначава съветник по оздравяването до приключването на производството по оздравяване.

3. Производство по реструктуриране на дълг

Производството по реструктуриране на дълг дава възможност на длъжника да реструктурира финансовите си задължения. За даден длъжник се счита, че има проблеми с платежоспособността, ако не е в състояние или вероятно няма да е в състояние да изпълни задълженията си в момента, в който те станат изискуеми.

За да се образува производство по реструктуриране на дълг, длъжникът подава съответната молба до съда, като към нея трябва да приложени, наред с другото, план за реструктуриране на дълговете, посочващ задълженията, които трябва да бъдат реструктурирани, и начина на реструктуриране, както и срока за изпълнението на плана за реструктуриране. Преди да подаде молба за реструктуриране на дълг пред съда, длъжникът трябва да предприеме необходимите стъпки за извънсъдебно реструктуриране на задълженията.

Съдът допуска молба за реструктуриране на дълг, ако тя отговаря на изискванията, посочени в Гражданския процесуален кодекс и Закона за реструктурирането на дълговете и защитата на кредиторите. Решението за допустимостта на молбата се връчва на длъжника и на всички кредитори, чиито вземания длъжникът желае да реструктурира. Освен това решението се публикува в *Ametlikud Teadaanded*.

Съдът не допуска молба за реструктуриране на дългове, ако:

длъжникът е обявен във фалит;

през десетте години преди подаването на молбата съдът е уважил молба за реструктуриране на дълг, подадена от длъжника, или молба на длъжника за опрощаване на задължения в рамките на производство по обявяване на фалит;

длъжникът няма проблеми с платежоспособността или тези проблеми очевидно могат да бъдат преодолени без реструктуриране на дълговете, наред с другото, чрез продажба на имущество на длъжника с цел погасяване на задълженията му до степен, която може разумно да се очаква от длъжника;

молбата или приложенията към нея не отговарят на законовите изисквания.

Съдът може да откаже да допусне молба за реструктуриране на дългове, ако:

е малко вероятно планът за реструктуриране на дълга, предложен от длъжника, да бъде одобрен или изпълнен, като се вземат предвид, наред с другото, платежоспособността на длъжника през трите години преди подаването на молбата за реструктуриране на дълга и способността на длъжника да се ангажира с извършването на дейност, носеща разумна печалба, в рамките на срока на валидност на плана за реструктуриране на дълговете предвид неговата възраст, професия и образование;

преди да подаде молбата за реструктуриране на дълг пред съда, длъжникът не е предприел необходимите стъпки за извънсъдебно реструктуриране на задълженията;

длъжникът умишлено или поради груба небрежност е представил съществено неточна или непълна информация относно своето имущество, доходи, кредитори или задължения;

длъжникът отказва да положи клетва относно верността на подадената информация или да представи поискана от съда допълнителна информация;

длъжникът е осъждан за престъпление, свързано с производство по обявяване на фалит или с изпълнително производство, данъчно престъпление или конкретно престъпление, свързано с дружественото право, и информацията относно присъдата не е заличена от информационната система за съдимост;

през трите години преди подаването на молбата или след подаването на молбата длъжникът умишлено или поради груба небрежност е представил невярна или непълна информация относно финансовото си положение, за да получи помощ или други облаги от държавата, от местен орган или фондация, или с цел отклонение от данъчно облагане;

длъжникът очевидно умишлено е сключвал сделки в ущърб на кредиторите.

Ако при разглеждането на молбата на длъжника съдът реши, че производството по реструктуриране на дълга трябва да се образува, той препраща решението за допустимостта на молбата на длъжника и на всички кредитори, чиито вземания длъжникът желае да реструктурира.

Освен това решението се публикува в *Ametlikud Teadaanded*.

Така наречените предварителни производства в рамките на производството по реструктуриране на дълг обхващат периода от подаването на молбата за реструктуриране на дълга до одобряването на план за реструктуриране. Ако молбата за реструктуриране на дълг бъде обявена за допустима, начисляването на лихви за забава или на растящи във времето договорни санкции по вземания срещу длъжника се прекратява до одобряването на плана за реструктуриране или до приключването на производството. Това не се отнася до вземания, които длъжникът не желае да реструктурира. При наличие на обявена за допустима молба кредитор не може, позовавайки се на нарушение на финансово задължение, което е възникнало преди подаването на молбата за реструктуриране на дълга, да прекрати сключен с длъжника договор, пораждащ вземания, които длъжникът желае да реструктурира, нито да откаже да изпълни задълженията си на тези основания. Всяко споразумение, въз основа на което даден кредитор може да прекрати договор при подаване на молба за реструктуриране на дълг или одобряване на план за реструктуриране на дълг, е нищожно. При обявяването на допустимостта на молбата съдът спира изпълнителните производства (или принудителното изпълнение) за събиране на парични средства от имуществото на длъжника до одобряването на плана за реструктуриране на дълга или до приключването на производството. Освен това съдът може да спре съдебно производство, свързано с парично вземане срещу длъжника, по което все още не е постановено решение; да отмени мерките за обезпечаване на иск, включително запора на банкова сметка; и да забрани на кредиторите да упражняват правата си, възникнали въз основа на дадено от длъжника обезпечение, включително да продават или да изискват продажбата на обекта на залога;

[1] Проучване на ефективността на производствата по обявяване на фалит (19 март 2013 г.), осъществено от AS Pricewaterhouse Coopers Advisors по поръчка на правителството на Естония, Фонд за разумни решения, партньор: Министерство на правосъдието, стр. 7

[2] *Лак там*, стр. 8.

3 Кои активи се включват в масата на несъстоятелността? Как се третират активите, които са придобити, или които се прехвърлят на длъжника след образуването на производството по несъстоятелност?

При обявяване на фалит имуществото на длъжника се превръща в маса на несъстоятелността и правото на длъжника да управлява и да се разпоредва с масата на несъстоятелността се прехвърля на синдика по несъстоятелността.

Имуществото на длъжника се превръща в маса на несъстоятелността по силата на решение за обявяване на фалит и се използва за удовлетворяването на вземанията на кредиторите и за провеждането на производство по обявяване на фалит. „Маса на несъстоятелността“

означава имуществото на длъжника към момента на обявяването на фалита, както и събраното или върнатото имущество и имуществото, придобито от длъжника по време на производството по обявяване на фалит. Имуществото на длъжника, по отношение на което по закон не могат да се предявяват вземания, не се включва в масата на несъстоятелността.

Имуществото на длъжника, по отношение на което по закон не могат да се предявяват вземания, се уреждат в Кодекса за принудителното изпълнение. Законът съдържа неизчерпателен списък на несеквестрируеми вещи. Основната цел на списъка на несеквестрируемите вещи е да се гарантира минимална социална защита на длъжника. Забраната за продажба на несеквестрируеми вещи произтича и от необходимостта да се защитят други основни права: правото на свободен избор на сфера на дейност, професия и длъжност, правото на предприемаческа дейност, правото на образование, свободата на вероизповедание, защитата на личния и семейния живот и т.н. Освен това изземването на определени вещи противоречи на общоприетите морални принципи.

Естонското законодателство налага ограничения и за изземването на доход, като основната цел е да се гарантира, че длъжникът разполага с минималните средства за живот, които са необходими на него и на лицата на негова издръжка, в съответствие с условията на воденото срещу длъжника производство. Предвидени са два вида ограничения: несеквестрируема част, която трябва да бъде оставена за ползване на длъжника, и т.нар. социални помощи, като с първото се гарантира, че длъжникът запазва минимални средства за издръжка, а с второто се изброяват *ad hoc* сумите, които се отпускат за защитата на определено право и не трябва да се използват за покриване на друго задължение. При определени условия обаче социалните помощи също подлежат на частично изземване.

След обявяването на фалита всички актове на разпореждане на длъжника с вещи, които са включени в масата на несъстоятелността, са нищожни. Имущество, прехвърлено от другата страна въз основа на акт на разпореждане, се връща на страната, ако имуществото остава в масата на несъстоятелността, или за него се изплаща обезщетение, ако в резултат на прехвърлянето масата на несъстоятелност се е увеличила. Ако длъжникът се е разпоредил с бъдещи вземания преди обявяването на фалита, при обявяването на фалита разпореждането става нищожно по отношение на вземанията, възникнали след обявяването на фалита. Длъжник – физическо лице, може да се разпорежда с масата на несъстоятелността със съгласието на синдика. Всяко разпореждане без съгласието на синдика е нищожно.

След обявяването на фалита изпълнение на задължение, включено в масата на несъстоятелността и дължимо на длъжника, може да бъде одобрено само от синдика. Ако задължението е било изпълнено в полза на длъжника, то се счита за изпълнено, само ако прехвърленото за изпълнението му имущество остава в масата на несъстоятелността или ако в резултат на прехвърлянето масата на несъстоятелността се е увеличила. Ако задължението е било изпълнено в полза на длъжника преди публикуването на известието за обявяване на фалит, то се счита за изпълнено, ако лицето, което го е изпълнило, не е знаело и не е било длъжно да знае за обявяването на фалита по време на изпълнението на задължението.

4 Какви правомощия имат съответно длъжникът и синдикът?

При обявяване на фалит длъжник – физическо лице, губи правото си да сключва сделки, свързани с масата на несъстоятелността, а длъжник – юридическо лице, губи правото си да сключва каквито и да било сделки.

Длъжникът предоставя на съда, на синдика и на комитета на кредиторите информацията, от която те се нуждаят във връзка с производството по обявяване на фалит, особено по отношение на имуществото на длъжника, включително задълженията и стопанската или професионалната му дейност. От длъжника се изисква да предостави на синдика счетоводен баланс и опис на имуществото си, включително задълженията, към датата на обявяване на фалита.

Съдът може да поиска от длъжника да положи клетва в съда, че предоставената на съда информация относно имуществото, задълженията и стопанската или професионалната дейност е вярна, доколкото е известно на длъжника.

Длъжникът трябва да оказва съдействие на временния синдик и на синдика при изпълнението на техните задължения.

Длъжникът не може да напуска Естония без разрешението на съда след обявяването на фалита и преди полагането на клетвата.

Съдът може да наложи глоба, подписка или задържане под стража на длъжника в случай на неспазване на съдебно разпореждане или за да се гарантира изпълнението на предвидено от закона задължение.

Длъжникът има право да се запознае с досието на синдика и със съдебното досие по делото за обявяване на фалит. По основателни причини синдикът може да отхвърли искане на длъжника да се запознае с документ, включен в досието на синдика, ако това би навредило на провеждането на производство по обявяване на фалит.

Синдик по несъстоятелността

Синдикът по несъстоятелността сключва сделки, свързани с масата на несъстоятелността, и изпълнява други актове. Правата и задълженията, възникнали в резултат на действията на синдика, принадлежат на длъжника. В съответствие със задълженията си синдикът участва вместо длъжника в съдебни заседания като страна по спорове, свързани с масата на несъстоятелността.

При обявяване на фалит правото на длъжника да управлява и да се разпорежда с масата на несъстоятелността се прехвърля на синдика по несъстоятелността. В производството по обявяване на фалит на длъжник – юридическо лице, синдикът може да сключва сделки и да изпълнява всякакви правни актове с масата на несъстоятелността. В производството по обявяване на фалит на длъжник – физическо лице, синдикът може да сключва сделките и да изпълнява правните актове с масата на несъстоятелността, които са необходими за постигане на целта на производството по обявяване на фалит и за изпълнение на задълженията на синдика.

Синдикът защитава правата и интересите на всички кредитори и на длъжника и гарантира, че производството по обявяване на фалит е законосъобразно, бързо и финансово разумно. Той трябва да изпълнява задълженията си с дължимата грижа на внимателен и честен синдик и да взема предвид интересите на всички кредитори и на длъжника.

Синдикът определя вземанията на кредиторите, управлява масата на несъстоятелността, организира нейното формиране и продажба, както и удовлетворяването на вземанията на кредиторите от масата на несъстоятелността; установява причините за неплатежоспособността на длъжника и времето на възникването ѝ; урежда продължаването на стопанската дейност на длъжника, когато това е необходимо; извършва ликвидация на длъжник – юридическо лице, когато това е необходимо; предоставя информация на кредиторите и на длъжника в предвидените от закона случаи; докладва за дейността си и предоставя информация относно производството по обявяване на фалит на съда, надзорника и комитета на кредиторите; изпълнява други предвидени в закона задължения. Ако неплатежоспособността на длъжника е причинена от сериозна грешка в управлението, синдикът е длъжен да предяви иск за обезщетение срещу лицето, което е отговорно за грешката, веднага след като са събрани достатъчно основания за това. В допълнение към предвидените от закона правомощия на синдика той упражнява и правата на временен синдик.

5 При какви условия може да се приложи прихващане?

В естонското производство по обявяване на фалит прихващанията са допустими. В производствата по обявяване на фалит прихващанията на вземания трябва да изпълняват следните условия:

- 1) подлежащите на прихващане вземания трябва да бъдат финансови задължения или други еднородни задължения;
- 2) правото на кредитора да изпълни задължението си трябва да е възникнало и задължението на длъжника трябва да е станало изискуемо;

3) кредиторът трябва да заяви прихващането пред длъжника преди подаването на окончателното предложение за разпределение в съда, като изявлението не трябва да е условно, нито да определя срок за изпълнение;

4) правото на кредитора да прихване вземането си от вземане на длъжника трябва да е възникнало преди обявяването на фалита.

Ако вземането на длъжника е обвързано с отлагателно условие или ако към момента на обявяване на фалита то все още не е било изискуемо, или ако вземането не е насочено към изпълнение на еднородни задължения, то може да бъде прихванато само при изпълнение на отлагателното условие, когато вземането срещу длъжника стане изискуемо или когато задълженията станат еднородни. Не се разрешава прихващане, ако изпълнението на отлагателното условие за вземането на длъжника настъпи или ако вземането стане изискуемо преди кредиторът да може да извърши прихващане на вземането си.

Дори след погасяването по давност на вземането на даден кредитор той може да извърши прихващане, ако правото на прихващане е възникнало преди изтичането на давността. Освен това кредитор може да прихване вземане, произтичащо от неспазване на договорно задължение от страна на длъжника поради спирането на изпълнението на задължението от синдиката след обявяването на фалита. Ако обектът на дадено договорно задължение подлежи на разделяне и към момента на обявяването на фалита кредиторът е изпълнил задължението си частично, последният може да направи прихващане от финансовото задължение на длъжника, съответстващо на изпълнената част от задължението на кредитора. Ако длъжникът е наемодател на жилищен или търговски обект и наемателят на жилищния или търговския обект е платил на длъжника наема за недвижимия имот или помещението авансово преди обявяването на фалита, това представлява вземане, довело до неоснователно обогатяване на длъжника, което наемателят на жилищния или търговския обект може да прихване от вземането на длъжника срещу наемателя на жилищния или търговския обект, като наемателят на жилищния или търговския обект може освен това да предяви вземане за щети, възникнали в резултат на преждевременното прекратяване на договора или на неговата отмяна.

В производството по обявяване на фалит вземане, придобито чрез прехвърляне, може да бъде прихванато само ако вземането е било прехвърлено и длъжникът е бил уведомен за това писмено не по-късно от три месеца преди обявяването на фалита. Вземане срещу длъжника, което е било придобито чрез прехвърляне, не може да бъде прихванато, ако прехвърлянето е станало в последните трите години преди назначаването на временен синдик, когато длъжникът е бил неплатежоспособен, и ако по време на прехвърлянето лицето, което е придобило вземането, е знаело или е трябвало да е знае за неплатежоспособността.

Сред вземанията, които не подлежат на прихващане, се нареждат вземанията за издръжка, за обезщетения, възникнали във връзка с увреждане на здравето или смърт на лице, и вземания, възникнали във връзка с неправомерно и умишлено причиняване на вреда, които другата страна има срещу страната, искащата прихващане; вземания на другата страна, за които по закон не може да се изисква плащане; запорирано вземане, ако страната, която иска прихващането, е придобила вземането след запора или ако вземането ѝ е станало дължимо след запора и по-късно от запорираното вземане; вземане, срещу което другата страна може да повдигне възражения, или вземане на другата страна, чието прихващане не е разрешено поради други законови основания.

Не са предвидени отделни разпоредби относно прихващанията в производствата по оздравяване и реструктуриране на дълг, така че за тях се прилага общата процедура по Закона за задълженията.

6 Какво въздействие оказва производството по несъстоятелност върху текущите договори, по които длъжникът е страна?

Производство по обявяване на фалит

Синдикът има право да изпълни неизпълнено задължение, произтичащо от сключен от длъжника договор, и да изиска от другата страна да изпълни задълженията си, както и да освободи длъжника от произтичащо от договор задължение, освен ако в закона не е предвидено друго.

Синдикът не може да откаже да изпълни произтичащо от договор задължение на длъжника, ако задължението е обезпечено посредством вписано в имотния регистър предварително обявление. Ако синдикът продължи да изпълнява задължението на длъжника или обяви, че възнамерява да изпълни задължението, другата страна по договора продължава да изпълнява своите задължения. В такъв случай синдикът губи правото си да откаже да изпълни задължението на длъжника. Ако синдикът поиска от другата страна по договора да изпълни задълженията си по него, другата страна може да поиска от синдика да обезпечи изпълнението на задължението на длъжника. Другата страна може да откаже да изпълни задължението си, да отмени договора или да го развали, докато синдикът не обезпечи изпълнението на задължението на длъжника. Вземането на другата страна срещу длъжника, възникнало в резултат на задължение, което се изпълнява след като изпълнението на задължението от другата страна е било поискано от синдика, е задължение на масата на несъстоятелността. Ако след обявяването на фалита синдикът спре изпълнението на задължението на длъжника, другата страна по договора може да предяви вземане, произтичащо от неизпълнението на договора, в качеството на кредитор в производството по несъстоятелност. Ако обектът на дадено договорно задължение подлежи на разделяне и към момента на обявяването на фалита другата страна е изпълнила задължението си частично, последната може да изиска финансовото задължение на длъжника да бъде изпълнено до степен, съответстваща на изпълнената част от задължението на другата страна, само в качеството на кредитор в производството по несъстоятелност.

За някои видове договори законът определя специални разпоредби:

1) ако даден длъжник е продал движимо имущество със запазване на собствеността преди обявяването на фалита и е прехвърлил владението на движимото имущество на купувача, последният има право да изиска изпълнение на договора за продажба. В такъв случай синдикът не може да откаже изпълнението на задълженията на длъжника, произтичащи от договора за продажба;

2) фалитът на наемодател на жилищен или търговски обект не е основание за прекратяване на договора за отдаване под наем на жилищния или търговския имот, освен ако в договора не е предвидено друго. Ако в договора за отдаване под наем на жилищен или търговски обект фалитът е предвиден като основание за разваляне на договора, синдикът може да го развали в срок от един месец или по-малко, ако това е предвидено в договора. Фалитът на наемодател на жилищен или търговски обект не е основание за прекратяване на договора за отдаване под наем на жилището. Ако наемът на недвижимия имот или помещението е бил платен на длъжника авансово преди обявяването на фалита, наемателят на жилищния или търговския обект може да прихване вземането, довело до неоснователно обогатяване на длъжника, от вземането на длъжника срещу наемателя на жилищния или търговския обект;

3) в случай на фалит на наемател на жилищен или търговски обект, наемодателят на жилищния или търговския обект може да прекрати договора за отдаване под наем на жилищния или търговския обект само съгласно общата процедура и договор за отдаване под наем на жилищен или търговски обект не може да се развали поради забавяне на плащане на наема, ако забавянето засяга плащане на дължим наем за времето преди подаването на молбата за обявяване на фалит. Синдикът има право да развали договор за отдаване под наем на жилищен или търговски обект, сключен от длъжника, в срок от един месец или по-малко, ако това е предвидено в договора. Ако недвижимият имот или помещението не са били прехвърлени във владение на длъжника към момента на обявяване на фалита, както синдикът, така и другата страна може да отмени договора. При отмяна или разваляне на договора другата страна може да поиска обезщетение за загуби, възникнали в резултат на преждевременното прекратяване на договора, в качеството на кредитор в производството по несъстоятелност или чрез прихващане;

4) процедурата относно договорите за отдаване под наем на жилищни и търговски обекти се прилага също и по отношение на сключените от длъжника лизингови договори.

Синдикът има право да вземе решение за продължаване или прекратяване на даден договор, но ако другата страна отправи предложение на судика да упражни този свои избор, последният трябва незабавно, но не по-късно от седем дни, да изпрати уведомление дали ще изпълни или ще отмени задължението на длъжника. По искане на синдика съдът може и да удължи този срок. Ако синдикът не изпрати своевременно уведомление за изпълнение на задължението или за отказ от него, той няма право да изисква от другата страна да изпълни договора преди синдикът да изпълни задължението на длъжника.

Възможно е също така някои договори, сключени от длъжника, да бъдат обявени за недействителни. Например съдът обявява за недействителни договорите, сключени в периода от назначаването на временния синдик до обявяването на фалита. Освен условието, свързано с времето на сключването, предпоставка за обявяването на недействителността е договорът да е увредил интересите на кредиторите. Ако интересите на кредиторите не са били увредени и обявяването на недействителността не води до увеличаване на масата на несъстоятелността, то последното няма смисъл да се извършва.

Обикновено фалирал длъжник или неговият синдик нямат право да внасят изменения в договорите. Договорите обаче могат да бъдат изменяни, ако след обявяването на фалит бъде сключен предпазен конкордат. В този случай е възможно намаляване на задълженията или удължаване на срока за погасяване в резултат на постигнато споразумение между длъжника и кредиторите. Същият резултат може да бъде постигнат и чрез производство по оздравяване или производство по реструктуриране на дълг. Законът за фалита, Законът за оздравяването на предприятията и Законът за реструктурирането на задълженията не разглеждат прехвърлянето на вземания или поемането на задължения поотделно, ето защо в тези случаи се прилага общата процедура, предвидена в Закона за задълженията.

Производство по оздравяване и производство по реструктуриране на дълг

В производството по оздравяване изменението на договорите е разрешено. Споразумение, по силата на което даден кредитор може да прекрати договор при образуването на производство по оздравяване или при одобряването на оздравителен план, е нищожно. Вземане, произтичащо от трудов договор или от сделка с деривати, не може да бъде реструктурирано в рамките на оздравителен план.

При наличие на приета за допустима молба за реструктуриране на дълг кредитор не може, позовавайки се на нарушение на финансово задължение, което е възникнало преди подаването на молбата за реструктуриране на дълга, да прекрати сключен с длъжника договор, пораждащ вземания, които длъжникът желае да реструктурира, нито да откаже да изпълни задълженията си на тези основания. Споразумение, по силата на което даден кредитор може да прекрати договор при подаването на молба за реструктуриране на дълг или при одобряването на план за реструктуриране на дълг, е нищожно. Задълженията, произтичащи от текущ договор, които са възникнали или стават изискуеми след подаването на молба за реструктуриране на дълг, могат да бъдат реструктурирани в производството за реструктуриране на дълга. В плана за реструктуриране може да се посочва, че даден договор за заем или друг текущ договор, сключен от длъжник преди подаването на молба за реструктуриране на дълг и налагащ му финансови задължения, които стават изискуеми след подаването на молбата за реструктуриране на дълга, се прекратява в момента на одобряването на плана за реструктуриране. Последниците при прекратяването на договор са същите като при развалянето на договор поради възникването на извънредни обстоятелства по вина на длъжника. Задълженията на длъжника, възникнали в резултат на прекратяването на договор, могат да бъдат реструктурирани предварително в рамките на план за реструктуриране. Ако задълженията, произтичащи от договора за лизинг, са планирани за реструктуриране, наемодателят – кредитор, може да пристъпи към разваляне на договора поради възникването на извънредни обстоятелства в срок от една седмица от одобряването на плана за реструктуриране.

7 Какво въздействие производството по несъстоятелност оказва върху предявени искиве на индивидуални кредитори (с изключение на висящи дела)?

След обявяването на фалита кредиторите по несъстоятелността могат да предявяват вземанията си срещу длъжника само в рамките на производството по обявяване на фалит. Синдикът трябва да бъде уведомен за всичките техни вземания срещу длъжника, които са възникнали преди обявяването на фалита, независимо от основанията или падежите за погасяване на вземанията. При обявяване на фалит образуваните срещу длъжника изпълнителни производства се прекратяват, а кредиторът трябва да предяви вземането си пред синдика по несъстоятелността. При производствата по оздравяване и реструктуриране на дълг по време на срока на действие съответно на плана за оздравяване и на плана за реструктуриране на дълга нови искиве не могат да бъдат предявявани само от онези кредитори, чиито вземания са засегнати от споменатия план. При оздравяване изпълнителните производства се спират с изключение на изпълнителните производства за удовлетворяване на вземания, възникнало по силата на трудово правоотношение, или вземане за изплащане на издръжка. При производство по реструктуриране на дълг съдът може да спре изпълнително производство като мярка за временна правна закрила още преди да се произнесе по молбата или преди нейното подаване. При обявяването на допустимостта на молбата съдът спира изпълнителните производства (или принудителното изпълнение) за събиране на парични средства от имуществото на длъжника до одобряването на плана за реструктуриране на дълга или до приключването на производството.

8 Какво въздействие производството по несъстоятелност оказва върху продължаването на висящи дела към момента на образуване на производството по несъстоятелност?

Производство по обявяване на фалит

При спорове, засягащи масата на несъстоятелността или имущество, което може да бъде включено в масата на несъстоятелността, правото да бъде страна в съдебно производство вместо длъжника се прехвърля на синдика. Ако иск или друго действие, свързани с масата на несъстоятелността и предявени от длъжника срещу друго лице, се разглеждат в съдебно производство, започнало преди обявяването на фалита, или ако длъжникът участва в съдебно производство в качеството на трето лице, синдикът може, в съответствие със своите задължения, да се включи в производството от името на длъжника. Ако синдикът знае за такова производство, но не се включи в него, длъжникът може да продължи участието си в качеството на ищец, просител или трето лице.

Ако срещу даден длъжник се води съдебно дело във връзка с имуществен иск, което е започнало преди обявяването на фалита, но по иска все още не е постановено решение, съдът не разглежда иска в производството по делото. Съдът възобновява производството по молба на ищеца, ако по-висшестоящ съд е отменил решението за обявяване на фалит и при влязло в сила решение за отхвърляне на молбата за обявяване на фалит или ако производството по фалит е приключило след обявяване на фалит.

Ако срещу длъжника е заведен иск за изключване на дадена вещь от масата на несъстоятелността, като съдебното производство е започнало преди обявяването на фалита, искът ще бъде разгледат от съда. В този случай синдикът по несъстоятелността може да участва в производството вместо длъжника. Синдикът има правата и задълженията на длъжника в качеството на ответник. Ако синдикът не участва в производството, то може да бъде продължено по искане на ищеца.

Ако срещу даден длъжник се води съдебно дело във връзка с имуществен иск и постановеното по иска решение подлежи на обжалване, след обявяването на фалита жалбата може да бъде подадена от синдика от името на длъжника. Длъжникът може да подаде жалбата със съгласието на синдика.

Ако административен инструмент срещу длъжник е бил оспорен в съда, срокът за оспорването на този административен инструмент се спира.

Производство по оздравяване и производство по реструктуриране на дълг

След подаването на молба за оздравяване съдът, който гледа делото, може, въз основа на молба от страна на дадено предприятие и с одобрението на съветника по оздравяването, което е приложено към молбата, да спре съдебно производство във връзка с парично вземане срещу предприятието до одобряването на оздравяването или до приключването на производството по оздравяване, с изключение на искове, предявени по силата на трудово правоотношение, или на искове за изплащане на издръжка, по които все още няма постановено решение. При обявяването на допустимостта на молба за реструктуриране на дълг съдът спира съдебните производства, свързани с финансови иски срещу длъжника, по които все още не е постановено решение, до одобряването на плана за оздравяване или до приключването на производството.

9 Кои са основните характеристики на участието на кредиторите в производството по несъстоятелност?

Участие на кредиторите в производството по обявяване на фалит

В производството по обявяване на фалит кредиторът предявява вземането си. Кредиторите са длъжни да уведомят синдика за всички свои вземания срещу длъжника, които са възникнали преди обявяването на фалита, независимо от основанията или падежите на вземанията, не по-късно от два месеца, считано от датата на публикуване на известието за обявяване на фалит в *Ametlikud Teadaanded*. Синдикът бива уведомен за дадено вземане чрез подаване на писмено заявление (доказателство за вземане). Кредиторите трябва да защитят своите вземания на общо събрание на кредиторите (събрание за защита на вземанията). Правата на обезпечение се защитават едновременно с вземанията, които те обезпечават. Дадено вземане, неговата поредност и правото му на обезпечение се считат за приети, ако нито синдикът, нито кой да е от кредиторите е възразил срещу тях по време на събранието за защита на вземанията. Вземане или поредност на вземане, които са били приети на събрание за защита на вземанията, не може да бъде оспорено(а) на по-късен етап.

Освен чрез предявяването и защитата на вземането си, кредиторите участват в провеждането на производството по обявяване на фалит и посредством общото събрание на кредиторите. Общото събрание на кредиторите е компетентно да одобри синдика и да избере комитет на кредиторите, да вземе решение за продължаването или закриването на предприятието на длъжника, да вземе решение за закриването на длъжника, ако той е юридическо лице, да изготви предпазен конкордат, да взема решения до предвидената от закона степен по въпросите, свързани с продажбата на имуществото от масата на несъстоятелността, да защитава вземания, да разрешава спорове, свързани с подадени срещу дейността на синдика оплаквания, да взема решения относно възнаграждението на членовете на комитетата на кредиторите и да разрешава други въпроси, които по закон са от компетентността на общото събрание на кредиторите. Ако общото събрание на кредиторите реши да избере комитет на кредиторите, задължение на последния е, наред с другото, да защитава интересите на всички кредитори в производството по обявяване на фалит.

Участие на кредиторите в производството по оздравяване

Съветникът по оздравяването незабавно уведомява кредиторите за образуването на производството по оздравяване и за размера на техните вземания срещу предприятието съгласно списъка на задълженията. За тази цел съветникът изпраща на кредиторите известие за оздравяване. Ако кредитор, чието вземане е предложено за реструктуриране в съответствие с план за оздравяване, не е съгласен с информацията в известието за оздравяване, в определения в известието срок той представя на съветника по оздравяването писмено заявление, в което посочва в какъв смисъл не е съгласен с вземането в известието за оздравяване и прилага доказателства в подкрепа на тези обстоятелства. Ако в рамките на определения срок няма подадено заявление, се счита, че кредиторът е съгласен с размера на вземането. Ако съветникът по оздравяването не е съгласен с твърдението в заявлението на кредитора, той незабавно представя пред съда заявлението заедно с доказателствата и обоснова несъгласието си с информацията в него. Съветникът по оздравяването обосновава твърденията си. Въз основа на изложените твърдения и доказателства съдът взема решение относно размера на основното и подчинените вземания, както и относно наличието и обхвата на обезпечението.

Участие на кредиторите в производството по реструктуриране на дълг

Производството по реструктуриране на дълг засяга кредиторите, чиито вземания срещу длъжника са станали изискуеми към момента на подаване на молбата за реструктуриране на дълга. Решението за допускане на молба за реструктуриране се взема от съда, който може при необходимост да изслуша становището на кредитора и да поиска допълнителна информация или документи. Решението за допустимостта на молбата се връчва на длъжника и на всички кредитори, чиито вземания длъжникът желае да реструктурира. При наличие на обявена за допустима молба кредитор не може, позовавайки се на нарушение на финансово задължение, което е възникнало преди подаването на молбата за реструктуриране на дълга, да прекрати сключен с длъжника договор, пораждащ вземания, които длъжникът желае да реструктурира, нито да откаже да изпълни задълженията си на тези основания. При връчването на план за реструктуриране на кредитора съдът му предоставя срок от най-малко две седмици, но не повече от четири седмици, считано от датата на получаване на плана за реструктуриране, за да представи мнението си пред съда или пред съветника. Кредиторът изразява мнението си относно това дали е съгласен с информацията на длъжника относно вземането и обезпечението, с изчисляването на задължението от страна на длъжника и с предложението от длъжника начин за реструктуриране на дълга. Ако кредиторът не е съгласен с предложението от длъжника начин за реструктуриране на дълга, той трябва да посочи дали би приел дългът да бъде реструктуриран по друг начин. Ако кредиторът, чието вземане е предложено за реструктуриране, не е съгласен с информацията, предоставена от длъжника в списъка на задълженията, в определения от съда срок той уведомява съда или ако съдът е разпоредил това – съветника, в какъв смисъл не е съгласен с вземането и представя доказателствата в потвърждение на тези обстоятелства. Ако в рамките на определения срок няма подадено заявление, се счита, че кредиторът е съгласен с размера на вземането. Ако длъжникът или съветникът по оздравяването не са съгласни с твърдението в заявлението на кредитора, те незабавно представят пред съда заявлението заедно с доказателствата и обосновават несъгласието си с информацията в него. Въз основа на представените твърдения и доказателства съдът взема решение относно размера на основното и подчинените вземания, както и относно наличието на обезпечение.

10 По какъв начин синдикът може да използва или да се разпореджда с активи от масата на несъстоятелността?

Имуществото на длъжника се превръща в маса на несъстоятелността по силата на решение за обявяване на фалит и се използват за удовлетворяването на вземанията на кредиторите и за провеждането на производство по обявяване на фалит. „Маса на несъстоятелността“ означава имуществото на длъжника към момента на обявяването на фалита, както и събраното или върнатото имущество и имуществото, придобито от длъжника по време на производството по обявяване на фалит. Имуществото на длъжника, по отношение на което по закон не могат да се предявяват вземания, не се включва в масата на несъстоятелността.

При обявяване на фалит правото на длъжника да управлява и да се разпорежда с масата на несъстоятелността се прехвърля на синдика по несъстоятелността. След обявяването на фалита всички актове на разпореждане на длъжника с вещи, които са включени в масата на несъстоятелността, са нищожни. Преди обявяването на фалита съдът може да забрани на длъжника да се разпорежда с имуществото или с част от него без съгласието на временния синдик.

Синдикът трябва да влезе във владение на имуществото на длъжника и да започне да управлява масата на несъстоятелността веднага след постановяване на решение за обявяване на фалит. Синдикът трябва да поиска имуществото на длъжника, което е във владение на трето лице, да бъде върнато в масата на несъстоятелността освен ако в закона не е предвидено друго. Управлението на масата на несъстоятелността включва извършването на актове с масата на несъстоятелността, които са необходими за нейното опазване и за провеждането на производството по обявяване на фалит, както и управлението на дейността на длъжника, ако длъжникът е юридическо лице, или организирането на стопанската дейност на длъжника, ако той е самостоятелно заето лице. В производството по обявяване на фалит на длъжник – юридическо лице, синдикът упражнява правата и задълженията на управителния съвет или на органа, заместващ управителния съвет на юридическото лице, които не противоречат на целта на производството по обявяване на фалит. Синдикът носи същата отговорност като тази на член на управителен орган. Той може да сключва кешови сделки с масата на несъстоятелността само с разрешението на съда. Синдикът не извършва никакви кешови плащания към кредитори въз основа на техния дял от разпределеното имущество. Синдикът може да сключва сделки от особено значение за производството по обявяване на фалит само със съгласието на комитета на кредиторите. Сделки от особено значение са преди всичко заеми и – в случай на предприятие, включено в масата на несъстоятелността, всички сделки, които попадат извън обхвата на обичайната стопанска дейност на предприятието. Синдикът не може да сключва никакви сделки със себе си или със свързани лица по отношение на или за сметка на масата на несъстоятелността, нито да сключва други сделки от подобно естество или предполагащи конфликт на интереси, или да иска обезщетение за разходите, направени във връзка с такива сделки.

Синдикът може да пристъпи към продажбата на имуществото от масата на несъстоятелността след първото общо събрание на кредиторите освен ако на събранието кредиторите не са взели друго решение. Ако длъжникът е обжалвал решението за обявяване на фалит, имуществото му не може да бъде продавано без неговото съгласие преди разглеждането на жалбата му в областния съд. Тези ограничения не се отнасят до продажбата на имущество, което подлежи на бързо разваляне, бързо обезценяване или чието съхранение или опазване е прекалено скъпо. Ако дейността на предприятието на длъжника продължи, активите не може да бъдат продавани, ако това възпрепятства продължаването на дейностите на предприятието. Ако е представено предложение за предпазен конкордат, имуществото не може да бъде продавано преди изготвянето на конкордата освен ако общото събрание на кредиторите реши, че то може да бъде продадено, независимо от предложението за сключване на предпазен конкордат. Масата на несъстоятелността се продава чрез търг съгласно процедурата, предвидена в Кодекса за принудителното изпълнение.

11 Как трябва да се предявят вземанията към масата на несъстоятелността на длъжника и как се третират вземания, които са възникнали след образуването на производството по несъстоятелност?

Вземания, които подлежат на предявяване към масата на несъстоятелността на длъжника

Всички вземания, възникнали срещу длъжника преди обявяването на фалита, трябва да бъдат предявени към масата на несъстоятелността на длъжника, независимо от основанията или падежите на вземанията. При обявяване на фалит всички вземания на кредиторите срещу длъжника стават изискуеми освен ако в закона не е предвидено друго. Ако кредитор е предявил съответен иск в съда, но по него все още не е постановено съдебно решение, съдът спира производството по делото и кредиторът трябва да предяви вземането пред синдика по несъстоятелността. Ако кредитор е подал иск в съда и съдът е постановил съдебно решение, което е влязло в сила, кредиторът пак трябва да предяви вземането си пред синдика, но то се счита за доказано. Ако длъжникът би могъл да оспори съдебното решение, това може да бъде направено от синдика по несъстоятелността.

Третиране на вземания, възникнали след образуването на производството по обявяване на фалит

След обявяването на фалита кредиторите по несъстоятелността могат да предявят вземанията срещу длъжника само в съответствие с процедурата, предвидена в Закона за фалита. Вземания могат да бъдат предявявани само пред синдика по несъстоятелността, като на предявяване подлежат само тези вземания, които са възникнали преди обявяването на фалита. Възникналите след обявяването на фалита вземания не могат да бъдат предявявани преди приключването на производството по обявяване на фалит. Трябва да се вземе предвид фактът, че при юридическите лица приключването на производството по обявяване на фалит в повечето случаи предполага ликвидацията на юридическото лице и в резултат на това след приключването на производство по обявяване на фалит вече не съществува лице, срещу което могат да бъдат предявявани иски. Поради това е необходимо да се внимава и да се отчита този риск при сключването на сделки с юридическо лице, което е във фалит. Вземания срещу физическо лице, възникнали по време на производството по обявяване на фалит, могат да бъдат предявявани след приключването на производството по обявяване на фалит в съответствие с общата процедура. Задълженията за изплащане на обезщетение за вреди, причинени в хода на производството по обявяване на фалит поради неправомерно действие на длъжник – юридическо лице, са задължения на масата на несъстоятелността, поради което от длъжника може да бъде поискано да ги изпълни в хода на производството по обявяване на фалит в съответствие с общата процедура. Срещу масата на несъстоятелността може да се водят изпълнителни производства също и във връзка с подлежащи на изпълнение задължения.

Възможно е също така да възникне ситуация, при която длъжникът се е разпоредил с вещь, включена в масата на несъстоятелността, след обявяването на фалита. Такова разпореждане е нищожно, тъй като при обявяването на фалит правото на управление и разпореждане с имущество се прехвърля на синдика по несъстоятелността. Ако въпреки това е налице акт на разпореждане на длъжника, имущество, прехвърлено от другата страна въз основа на акт на разпореждане, се връща на страната, ако имуществото остава в масата на несъстоятелността, или за него се изплаща обезщетение, ако в резултат на прехвърлянето масата на несъстоятелност се е увеличила. Ако разпореждането на длъжника с вещта е станало в деня на обявяването на фалита, се приема, че то е извършено след обявяването на фалита. Ако длъжникът се е разпоредил с бъдещи вземания преди обявяването на фалита, при обявяването на фалита разпореждането става нищожно по отношение на възникналите след това вземания. Длъжник – физическо лице, може да се разпорежда с масата на несъстоятелността със съгласието на синдика. Всяко разпореждане без съгласието на синдика е нищожно.

Третиране на вземания, възникнали след образуването на производството по оздравяване и на производството по реструктуриране на дълг

По време на срока на действие на оздравителния план не може да предявява иск въз основа на вземане, за което се прилага оздравителният план. Искове могат да се предявяват по отношение на други вземания. По време на срока на действие на плана за реструктуриране не може да предявява иск или жалба в съответното производство въз основа на вземане, за което се прилага планът за реструктуриране. Искове могат да се предявяват по отношение на други вземания. Одобряването на план за реструктуриране не ограничава правото на кредитора да оспори в съда вземания, които не са допуснати в плана за реструктуриране. Кредитор може също така да оспори в съда размера на вземането до размера на недопуснатия дял.

Подаването на молба за оздравяване или за реструктуриране на дълг от страна на длъжник спира давностния срок по отношение на вземанията срещу длъжника. След подаването на молба за оздравяване съдът, който гледа делото, може, въз основа на молба от страна на дадено предприятие и с одобрението на съветника по оздравяването, което е приложено към молбата, да спре съдебно производство във връзка с парично вземане срещу предприятието до одобряването на оздравяването или до приключването на производството по оздравяване, с изключение на искове, предявени по силата на трудово правоотношение, или на искове за изплащане на издръжка, по които все още няма постановено решение. При обявяването на допустимостта на молба за реструктуриране на дълг съдът спира съдебните производства, свързани с финансови иски срещу длъжника, по които все още не е постановено решение, до одобряването на плана за оздравяване или до приключването на производството.

Планът за оздравяване не освобождава лице, което е солидарно отговорно за изпълнението на задължение на дадено предприятие, от изпълнение на задължението му. Одобряването на план за реструктуриране не освобождава лице, което е солидарно отговорно за изпълнението на задължението на длъжника, от изпълнение на задължението му.

12 Какви са правилата, уреждащи предявяването, установяването и приемането на вземанията?

Правила, уреждащи предявяването, установяването и приемането на вземанията в производството по обявяване на фалит

Кредиторите са длъжни да уведомят синдика за всички свои вземания срещу длъжника, които са възникнали преди обявяването на фалита, независимо от основанията или падежите на вземанията, не по-късно от два месеца, считано от датата на публикуване на известието за обявяване на фалит в *Ametlikud Teadaanded*. При обявяване на фалит всички вземания на кредиторите срещу длъжника стават изискуеми. Синдикът бива уведомен за дадено вземане чрез подаване на писмено заявление (доказателство за вземане). В доказателството за вземането се определя съдържанието, основанието и размерът на вземането, както и дали то е обезпечено със залог. Прилагат се документи, потвърждаващи обстоятелствата, които са посочени в доказателството за вземането. От синдика се изисква да провери дали предявените вземания са обосновани и дали във връзка с тях е учредено право на обезпечение. Кредиторите и длъжникът могат да представят на синдика писмени възражения във връзка с вземанията или правата на обезпечение на вземанията, като това става преди събранието за защита на вземанията. Вземанията се защитават на общо събрание на кредиторите (събрание за защита на вземанията). Правата на обезпечение се защитават едновременно с вземанията, които те обезпечават. На събранието за защита на вземанията последните се разглеждат по реда, в който са били предявени. Дадено вземане, неговата поредност и правото му на обезпечение се считат за приети, ако нито синдикът, нито кой да е от кредиторите е възразил срещу тях по време на събранието за защита на вземанията, както и ако подалият възражение синдик или кредитор се откаже от възражението си на събранието за защита на вземанията. Синдикът е длъжен да възрази срещу вземане или право на обезпечение на събранието за защита на вземанията, ако съществуват основания за това. На събранието за защита на вземанията, вземания, удовлетворени с влязло в сила съдебно или арбитражно решение, права на обезпечение, приети с влязло в сила съдебно или арбитражно решение, както и права на обезпечение, вписани в имотния регистър, регистъра на плавателните съдове, регистъра на търговските залози или централния регистър на ценните книжа на Естония, се считат за приети без защита. Изготвя се списък на приетите вземания.

В протокола от събранието за защита на вземанията за всяко отделно вземане или право на обезпечение на вземане се посочва дали то е било прието или не, както и кой е възразил срещу вземането, неговата поредност или правото му на обезпечение. В протокола се посочват също така лицата, които са се отказали от подадено по-рано възражение. Ако вземането на даден кредитор не е било прието и кредиторът не е предявил иск за приемането му или ако съдът е отхвърлил иска, възраженията на кредитора във връзка с вземанията на друг кредитор не се вземат предвид. Ако срещу вземането на другия кредитор не са подадени други възражения, то се счита за прието. Вземане или поредност на вземане, които са били приети на събрание за защита на вземанията, не може да бъде оспорено(а) на по-късен етап.

Правила, уреждащи предявяването, установяването и приемането на вземанията в производството по оздравяване и в производството по реструктуриране на дълг

В производството по оздравяване длъжникът представя списък на задълженията, в който посочва всички вземания срещу него, както и съответните кредитори. Следователно самите кредитори не предявяват вземания. Кредитор, чието вземане е предложено за реструктуриране в съответствие с план за оздравяване и който не е съгласен с размера на вземането в производството по оздравяване, представя на съветника по оздравяването писмено заявление, в което посочва в какъв смисъл не е съгласен с вземането в известието за оздравяване и прилага доказателства в подкрепа на тези обстоятелства. Ако в рамките на определения срок няма подадено заявление, се счита, че кредиторът е съгласен с размера на вземането. Длъжникът може да възрази срещу изтъкнатите от кредитора аргументи, но трябва да обоснове своята позиция. Въз основа на изложените твърдения и доказателства съдът взема решение относно размера на основното и подчинените вземания, както и относно наличието и обхвата на обезпечението.

В производството по реструктуриране на дълг длъжникът представя план за реструктуриране на дълга, посочващ задълженията, които трябва да бъдат реструктурирани, и начина на реструктуриране, който се предлага от длъжника. Както и в производството по оздравяване, самите кредитори не предявяват вземания. Ако кредитор, чието вземане е предложено за реструктуриране, не е съгласен с информацията, предоставена от длъжника в списъка на задълженията, в определения от съда срок той уведомява съда или ако съдът е разпоредил това – съветника, в какъв смисъл не е съгласен с вземането и представя доказателствата в потвърждение на тези обстоятелства. Ако в рамките на определения срок няма подадено заявление, се счита, че кредиторът е съгласен с размера на вземането. Ако длъжникът или съветникът по оздравяването не са съгласни с твърдението в заявлението на кредитора, те незабавно представят пред съда заявлението заедно с доказателствата и обосновават несъгласието си с информацията в него. Въз основа на представените твърдения и доказателства съдът взема решение относно размера на основното и подчинените вземания, както и относно наличието на обезпечение.

13 Какви са правилата, уреждащи разпределянето на приходите? Как се образува редът на вземанията и на правата на кредиторите?

Прилага се принципът на равно третиране на всички кредитори. Предвидени са обаче някои изключения, които предоставят на част от кредиторите право на предпочително удовлетворение.

Преди изплащането на средства въз основа на дела от разпределеното имущество, от масата на несъстоятелността се извършват разплащания, свързани с производството по обявяване на фалит, в следната последователност:

- 1) вземания, възникнали като следствие от изключване или събиране на имущество;
- 2) издръжка, дължима на длъжника и на лицата на негова издръжка;
- 3) вземания, които могат да бъдат предявени към масата на несъстоятелността;
- 4) разходи и разноски, направени в хода на производството по обявяване на фалит.

След извършването на тези разплащания вземанията на кредиторите се удовлетворяват в следната последователност:

- 1) обезпечени със залог приети вземания;
- 2) други приети вземания, предявени в рамките на определения срок;
- 3) други вземания, които не са предявени в определения срок, но които са били приети.

В случай на солидарни длъжници е възможно отговорността за задълженията на длъжника да бъде поета от трето лице. В този случай солидарният длъжник носи отговорност пред кредитора, независимо от неплатежоспособността на длъжника. Ако солидарен длъжник изплати и дела от задължението, което кредиторът е предявил срещу длъжника, този дял се приспада от вземането. Освен това е възможно задължението на длъжника да бъде прехвърлено на трето лице в съответствие със закона. Ако работодател е изпаднал в неплатежоспособност, т.е. ако е бил обявен във фалит, или ако производството по фалит е приключило без обявяване на фалит, работникът или служителят ще бъде обезщетен за всяко неплатено възнаграждение преди обявяването на работодателя в несъстоятелност, за всяко възнаграждение за отпуск преди обявяването на работодателя в несъстоятелност и за всички неполучени обезщетения, когато трудовият договор е бил развален преди или след обявяването на работодателя в несъстоятелност. Ако даден работодател е неплатежоспособен, кредитор в производството по обявяване на фалит по отношение на неполучените до датата на падежа застрахователни премии за риск безработица, е държавата.

В производствата по оздравяване и при реструктуриране на дълг за маса на несъстоятелността не може да се говори, като исковите се удовлетворяват в съответствие с плана за оздравяване или реструктуриране на дълга. Планът за оздравяване не освобождава лице, което е солидарно отговорно за изпълнението на задължение на дадено предприятие, от изпълнение на задължението му. Ако лицето, което е солидарно отговорно за изпълнението на задължение на дадено предприятие, е изпълнило задължението си, то има право на регресен иск срещу предприятието само доколкото предприятието носи отговорност за изпълнението на задължението в съответствие с плана за оздравяване. Одобряването на план за реструктуриране не освобождава лице, което е солидарно отговорно за изпълнението на задължение на дадено предприятие, от изпълнение на задължението му. Ако лицето, което е солидарно отговорно за изпълнението на задължението на длъжника, е изпълнило задължението си, то има право на регресен иск срещу длъжника само доколкото последният носи отговорност за изпълнението на задължението в съответствие с плана за реструктуриране.

14 Какви са условията за и действието на приключването на производството по несъстоятелност (по-специално при сключването на предпазен конкордат)?

Приключване на производство по обявяване на фалит и действие на приключването

Производството по обявяване на фалит приключва с отхвърлянето на молбата за обявяване на фалит, прекратяването на производството без обявяване на фалит, след като основанието за обявяване на фалит е престанало да съществува, със съгласието на кредиторите, при одобряването на окончателния доклад, при одобряването на предпазен конкордат или на други законови основания.

Съдът постановява решение за приключване на производството без да обяви фалит, независимо от неплатежоспособността на длъжника, ако имуществото на последния е недостатъчно за покриване на разходите и разноските, направени в хода на производството по обявяване на фалит, и ако е невъзможно имуществото да бъде събрано или върнато, или да се предяви иск срещу член на управителен орган. Освен това съдът може да приключи производството без да обяви фалит, независимо от неплатежоспособността на длъжника, ако имуществото на длъжника се състои главно от вземания за възстановяване на недължимо платени суми или вземания срещу трети лица, и удовлетворяването на тези вземания е малко вероятно. Съдът не приключва производството, ако длъжникът, кредитор или трето лице прехвърлят сумата, определена от съда като гаранция за покриване на разходите и разноските, направени в хода на производството по обявяване на фалит, по посочената за целта сметка. Ако производството по фалит на длъжник – юридическо лице, приключи без обявяване на фалит, временният синдик пристъпва към ликвидацията на юридическото лице в двумесечен срок от влизането в сила на решението за приключване на производството без производство по ликвидация. Ако при приключването на производството без обявяване на фалит длъжникът разполага с имущество, най-напред се погасяват възнаграждението на временния синдик и необходимите разходи.

Съдът приключва производството по обявяване на фалит въз основа на молба от страна на длъжника, ако основанията за производството по обявяване на фалит са престанали да съществуват, при условие че длъжникът докаже, че не е неплатежоспособен или че няма вероятност да изпадне в неплатежоспособност, в случай че фалитът е бил обявен поради вероятност от бъдеща неплатежоспособност на длъжника. Ако производството по обявяване на фалит е приключило, тъй като основанията за него са престанали да съществуват, юридическото лице не се закрива.

Съдът приключва производството по обявяване на фалит въз основа на молба от страна на длъжника, ако всички кредитори, които са предявили своите вземания в определения срок, са дали съгласието си за приключване на производството. Ако длъжник – юридическо лице, е трайно неплатежоспособен, съдът постановява решение за неговата ликвидация, с което производството приключва.

Производството по обявяване на фалит приключва с одобрението на окончателен доклад, който синдикът представя на комитета на кредиторите и на съда. В окончателния доклад синдикът предоставя информация във връзка с масата на несъстоятелността и получените от нейното осребряване средства, извършените разплащания, приетите от кредиторите вземания, предявените и непредявените иски и т.н. Кредиторите могат да подадат възражения срещу окончателния доклад пред съда. Съдът взема решение за одобряване на окончателния доклад и за приключване на производството по обявяване на фалит. Съдът отказва да одобри окончателния доклад и постановява решение за връщането му на синдика с цел продължаване на производството по обявяване на фалит, ако окончателният доклад разкрива, че правата на длъжника или на кредиторите са били нарушени в производството по обявяване на фалит.

Освен това производството по обявяване на фалит може да приключи с обявяването на предпазен конкордат. Предпазният конкордат представлява споразумение между длъжника и кредиторите за погасяването на задълженията и включва намаляване на размера на задълженията или удължаване на срока за погасяването им. В производство по обявяване на фалит предпазен конкордат се изготвя по предложение на длъжника или на синдика след обявяването на фалита. Общото събрание на кредиторите приема резолюция за сключване на предпазен конкордат. Решението за одобряването на предпазния конкордат се взема от съда. Съдът приключва производството по обявяване на фалит, като постановява решение за одобряване на предпазния конкордат.

Ако производството по обявяване на фалит не приключи в срок от две години от обявяването на фалита, синдикът подава доклад до комитета на кредиторите и до съда веднъж на всеки шест месеца до приключването на производството по обявяване на фалит. В този доклад синдикът излага причините, поради които производството по обявяване на фалит не е завършено, и предоставя информация относно продаденото и непродаденото имущество от масата на несъстоятелността и относно нейното управление. При приключването на производството по обявяване на фалит съдът освобождава синдика освен ако в закона не е предвидено друго. Съдът може да откаже да освободи синдика, ако към момента на приключване на производството по обявяване на фалит масата на несъстоятелността не е осребрена в пълен размер, все още се очаква да бъдат получени средства в масата на несъстоятелността, заведените от синдика дела не са били разгледани, както и ако синдикът възнамерява или е длъжен да заведе иск. В такъв случай синдикът продължава да изпълнява задълженията си и след приключване на производството по обявяване на фалит. Ако след приключването на производството по обявяване на фалит и освобождаването на синдика в масата на несъстоятелността

постъпят парични средства, ако на разположение бъдат предоставени суми, които могат да бъдат разпределени, или ако стане ясно, че масата на несъстоятелността включва вещи, които не са били взети предвид при изготвянето на предложението за разпределение, съдът постановява решение за последващо разпределение по собствена инициатива или въз основа на подадена от синдика или от кредитор молба.

Приключване на производство по оздравяване и действие на приключването

Производствата по оздравяване се прекратяват, ако са приключили преди определения срок, ако оздравителният план е отменен, ако оздравителният план е изпълнен преди определения срок или ако срокът, определен в оздравителния план за неговото изпълнение, е изтекъл.

Когато планът за оздравяване е изпълнен преди определения срок, производството по оздравяване се прекратява, ако предприятието е изпълнило всички задължения, които е поело в рамките на плана за оздравяване преди изтичането на срока за неговото изпълнение.

Производството по оздравяване може да приключи преди определения срок само преди одобряването на оздравителния план. Съдът приключва производството по оздравяване преди определения срок, ако предприятието наруши задължението си да сътрудничи или не внесе сумата, определена от съда като гаранция за покриване на възнагражденията и разходите на съветника или на експерта по оздравяването, ако оздравителният не бъде одобрен, ако предприятието подаде молба в този смисъл, ако основанията за образуване на производството по оздравяване са престанали да съществуват, ако имуществото на предприятието е пропиляно или интересите на кредиторите са увредени, ако планът за оздравяване не е подаден в определения срок или ако вземането е оспоримо. Ако съдът приключи производството по оздравяване преди определения срок, последиците от образуването му, поотделно и заедно, спират да съществуват със задна дата.

Когато срокът за изпълнение на оздравителния план изтече, производството по оздравяване се прекратява.

Производство по оздравяване може да бъде прекратено и с отмяна на оздравителния план. Планът за оздравяване се отменя, ако след одобряването на плана за оздравяване предприятието е осъдено за нарушение в производство по обявяване на фалит или за престъпление по изпълнително производство, ако предприятието не изпълнява съществени свои задължения по плана за оздравяване, ако е очевидно, че при изтичането на поне половината от срока на действие на плана за оздравяване предприятието не е в състояние да изпълни задълженията, които е поело по силата на плана, въз основа на молба от съветника по оздравяването, ако таксата за услугите му не е платена или ако предприятието не оказва съдействие на съветника по оздравяването при изпълнението на задължението за надзор, или ако не предоставя на съветника по оздравяването информацията, която последният изисква с оглед на упражняването на надзора, ако предприятието подаде молба за отмяна на оздравителния план, или ако предприятието е обявено във фалит. При отмяната на оздравителния план последиците от образуването на производството по оздравяване спират да съществуват със задна дата.

Приключване на производство по реструктуриране на дълг и действие на приключването

Производството по реструктуриране на дълг приключва, когато молбата за реструктуриране на дълга е отхвърлена или обявена за недопустима, когато планът за реструктуриране на дълга е отменен, когато производството е приключило или когато срокът за изпълнението му, определен в плана за реструктуриране, е изтекъл. Когато планът за реструктуриране е изпълнен преди определения срок, производството се прекратява, ако длъжникът е изпълнил всички задължения, които е поел в рамките на плана за реструктуриране преди изтичането на срока за неговото изпълнение.

Съдът отменя план за реструктуриране въз основа на молба от страна на длъжника и ако длъжникът бъде обявен във фалит. Съдът отменя план за реструктуриране, ако длъжникът не изпълнява съществени свои задължения по него, ако е очевидно, че при изтичането на поне половината от срока на действие на плана за реструктуриране длъжникът не е в състояние да изпълни задълженията, които е поел по силата на плана, ако длъжникът няма проблеми с платежоспособността или ги е преодолял, ако длъжникът, умишлено или поради груба небрежност, е представил съществено неточна или непълна информация относно своето имущество, доходи, кредитори или задължения, ако длъжникът е извършил плащания в полза на кредитори, които не фигурират в плана за реструктуриране, като по този начин е увредил в значителна степен интересите на другите кредитори, ако длъжникът не оказва съдействие на съда или на съветника при изпълнението на задължението за надзор или не предоставя на съветника информацията, която последният е изискал с оглед на упражняването на надзора, или ако длъжникът не внесе сумата, която съдът е определил като гаранция за покриването на възнаграждението и на разходите на съветника или на експертите. При отмяната на план за реструктуриране последиците от допускането на молбата за реструктуриране на дълга спират да съществуват със задна дата.

15 Какви са правата на кредиторите след приключването на производството по несъстоятелност?

Права на кредиторите след приключването на производството по обявяване на фалит

След приключването на производството по обявяване на фалит вземания, които е можело да бъдат предявени, но не са били предявени в хода на производството по обявяване на фалит, както и предявени вземания, които не са били удовлетворени или срещу които длъжникът е подал възражение, може да бъдат предявени от кредиторите срещу длъжника в съответствие с общата процедура. В такива случаи лихви и лихви за забава не се начисляват за периода на производството по обявяване на фалит.

Ако длъжник – физическо лице, е освободен от задълженията, които не са били изпълнени в хода на производството по обявяване на фалит, вземанията на кредиторите в производството по обявяване на фалит срещу длъжника, включително вземанията на кредиторите в производството по обявяване на фалит, които не са предявили своите вземанията в хода на производството, с изключение на задълженията за изплащане на обезщетения за вреди, причинени умишлено поради неправомерни действия, или за изплащане на издръжка на дете или родител, се погасяват. След приключването на производството по обявяване на фалит кредиторите могат да предявяват и вземания, произтичащи от задължения, които могат да бъдат предявени към масата на несъстоятелността и които не са били удовлетворени в производството по обявяване на фалит срещу длъжника. Вземания, възникнали в хода на производство по обявяване на фалит, които не са могли да бъдат предявени в рамките на производството, също могат да бъдат предявени срещу длъжника в съответствие с общата процедура. В този случай давностният срок започва да тече от приключването на производството по обявяване на фалит. До степента, в която прието вземане на кредитор не е било удовлетворено в рамките на производството по обявяване на фалит, решението може да се използва като инструмент за изпълнение освен ако длъжникът не е възразил срещу вземането или съдът е признал вземането на кредитора.

Права на кредиторите след приключването на производството по оздравяване

Ако производство по оздравяване е приключило при изтичането на срока за изпълнение на оздравителния план, кредитор може да наложи принудително изпълнение на вземане, реструктурирано съгласно оздравителния план, само до степента, която е била договорена в плана за оздравяване, но не е била изпълнена в съответствие с него.

При отмяната или предсрочно прекратяване на оздравителния план последиците от образуването на производството по оздравяване спират да съществуват със задна дата. Правото на кредитор, чието вземане е било реструктурирано в съответствие с плана за оздравяване, да предяви вземане срещу предприятието се възстановява в първоначалния размер. Трябва да се вземат предвид също и печалбите, реализирани от кредитора в хода на прилагането оздравителния план.

Права на кредиторите след приключването на производството по реструктуриране на дълг

При обявяване на молба за недопустима или при нейното отхвърляне, или при приключване на производството всички последиците от допускането на молбата спират да съществуват със задна дата. Правото на кредитор, чието вземане е било реструктурирано в съответствие с плана за реструктуриране, да предяви вземане срещу предприятието се възстановява в първоначалния размер. Трябва да се вземат предвид също и печалбите, реализирани от кредитора в хода на прилагането на плана за реструктуриране.

След изтичането на срока за изпълнение на план за реструктуриране кредиторът може да наложи принудително изпълнение на вземане, реструктурирано съгласно плана за реструктуриране, само до степента, която е била договорена в плана за реструктуриране, но не е била изпълнена в съответствие с него.

16 Кой поема разходите и съдебните разходи в производството по несъстоятелност?

Производство по несъстоятелност

Ако молбата за обявяване на фалит е уважена или производството по обявяване на фалит завърши със сключване на предпазен конкордат, разходите и разноските, направени в хода на производството по обявяване на фалит, са погасяват от масата на несъстоятелността. Ако съдът отхвърли или обяви за недопустима молба на кредитор за обявяване на фалит или ако производството по несъстоятелност бъде приключено поради оттегляне на молбата за обявяване на фалит от страна на кредитора, разходите и разноските, направени в хода на производството по обявяване на фалит, се възстановяват от кредитора. При приключването на производството без обявяване на фалит съдът взема решение относно разделянето на разходите и разноските, направени в хода на производството по фалит, в зависимост от обстоятелствата.

Ако производство, образувано въз основа на молба на длъжника, бъде приключено без обявяване на фалит и имуществото на длъжника е недостатъчно за извършване на необходимите разплащания, съдът разпорежда на длъжника да изплати вознагражденията и разходите на временния синдик, които подлежат на възстановяване, но може да разпорежи и тяхното изплащане с държавни средства. Възстановените с държавни средства вознаграждение и разходите на временния синдик не надвишават 397 EUR (включително предвидените от закона данъци, с изключение на данъка върху добавената стойност). Съдът не разпорежда вознаграждението и разходите на временния синдик да се платят с държавни средства, ако длъжникът, кредитор или третото лице са прехвърлили сумата, определена от съда като гаранция за покриване на подлежащите на възстановяване вознаграждение и разходи на временния синдик, по посочената за целта сметка.

Производство по оздравяване

При образуването на производство по оздравяване съдът определя срок, в рамките на който предприятието трябва да прехвърли сумата, определена от съда като гаранция за покриването на първоначалното вознаграждение и първоначалните разходи на съветника по оздравяването, по посочената за целта сметка. Ако предприятието не внесе тази сума, съдът приключва производството по оздравяване. Размерът на вознаграждението на съветника по оздравяването и на разходите, които подлежат на възстановяване, се определя от съда при освобождаването на съветника по оздравяването или при одобряването на план за оздравяване въз основа на доклада за дейността и разходите на съветника по оздравяването.

Ако съдът привлече експерти в производството по оздравяване, последните имат право на възстановяване на необходимите и оправдани разходи, които са направили в изпълнение на задълженията си, както и да получат вознаграждение за изпълнението на възложените им задачи. Размерът на вознаграждението на експерт и на разходите, които подлежат на възстановяване, се определя от съда при освобождаването на експерта въз основа на доклада за дейността му и на разходите, които са били представени в рамките на определения от съда срок. При определянето на вознаграждението на експерта съдът може да изслуша и предприятието.

Производство по реструктуриране на дълг

Длъжникът поема разходите и разноските, направени в хода на производството по реструктуриране на дълга. Процесуалните разходи на кредиторите се поемат от самите кредитори. Съдът може да разпорежи на длъжника да поеме процесуалните разходи на кредиторите, ако длъжникът съзнателно е подал необоснована молба за реструктуриране на дългове или причини процесуални разходи на кредиторите, като по друг начин съзнателно подаде невярна информация или съзнателно подаде необоснована молба или възражение. Длъжникът няма да получи никаква процесуална помощ от държавата във връзка със заплащането на държавната такса. Ако изпълни планът за реструктуриране на дълга, длъжникът не трябва да възстановява разходите за предоставената от държавата процесуална помощ. Ако бъде назначен съветник или експерт, съдът определя сумата, която длъжникът трябва да внесе като гаранция за покриване на вознаграждението и разходите на съветника или експерта по посочената за целта сметка.

17 Какви са правилата относно нищожността, унищожимостта или относителната недействителност на правните актове, които са във вреда на кредиторите на несъстоятелността?

Производство по обявяване на фалит

При обявяване на фалит правото на длъжника да управлява и да се разпорежда с масата на несъстоятелността се прехвърля на синдика по несъстоятелността. След обявяването на фалита всички актове на разпореждане на длъжника с вещи, които са включени в масата на несъстоятелността, са нищожни. Длъжник – физическо лице, може да се разпорежда с масата на несъстоятелността със съгласието на синдика. Всяко разпореждане без съгласието на синдика е нищожно.

Посредством процедура за събиране на вземания съдът обявява за нищожни сделки или други актове на длъжника, сключени или изпълнени преди обявяването на фалита, които увреждат интересите на кредиторите. Ако сделка, предмет на събиране на вземания, е сключена, или друг акт, предмет на събиране на вземания, е извършен в периода от назначаването на временния синдик до обявяването на фалита, се счита, че сделката или актът увреждат интересите на кредиторите.

Длъжникът, кредитор или синдикът могат да поискат от съда да отмени резолюция на общото събрание на кредиторите, ако тя е в противоречие със закона или е приета в нарушение на предвидената от закона процедура, или ако правото на оспорване на резолюцията е установено пряко със закон. Обявяване на резолюция на общото събрание на кредиторите за нищожна може да бъде поискано също и ако резолюцията уврежда общите интереси на кредиторите.

При образувано производство по освобождаване на длъжник – физическо лице, от неговите задължения по искане на кредитор съдът може да отмени решението, освобождаващо длъжника от задълженията, които не са били изпълнени по време на производството по обявяване на фалит, в срок от една година от постановяването на решението, ако стане очевидно, че длъжникът умишлено е нарушил задълженията си в хода на производството по освобождаване от задължения и по този начин съществено е възпрепятствал удовлетворяването на вземанията на кредиторите.

Ако след обявяването на фалита длъжникът и кредиторите се договорят да сключат предпазен конкордат, съдът може да отмени предпазния конкордат, ако длъжникът не изпълнява задълженията, произтичащи от конкордата, ако бъде осъден за нарушение в производството по несъстоятелност или за престъпление по изпълнително производство, или ако е очевидно, че при изтичането на поне половината от срока на действие на предпазния конкордат длъжникът не е в състояние да изпълни условията по него. Отмяната на предпазен конкордат засяга всички участвали в него кредитори и по този начин защитава всички кредитори.

Производство по оздравяване

Съдът отменя план за оздравяване, ако след одобряването на плана за оздравяване предприятието е осъдено за нарушение в производство по обявяване на фалит или за престъпление по изпълнително производство, ако предприятието не изпълнява съществени свои задължения по плана за оздравяване, ако е очевидно, че при изтичането на поне половината от срока на действие на плана за оздравяване предприятието не е в състояние да изпълни задълженията, които е поело по силата на плана, въз основа на молба от съветника по оздравяването, ако таксата за услугите му не е платена или ако предприятието не оказва съдействие на съветника по оздравяването при изпълнението на задължението за надзор, или ако не предоставя на съветника по оздравяването информацията, която последният изисква с оглед на упражняването на надзора, ако предприятието подаде молба за отмяна на оздравителния план, или ако предприятието е обявено във фалит. Правото на кредитор, чието вземане е било реструктурирано в съответствие с плана за оздравяване, да предяви вземане срещу предприятието се възстановява в първоначалния размер, като трябва да се вземат предвид печалбите, реализирани от кредитора в хода на прилагането оздравителния план.

Производство по реструктуриране на дълг

Съдът отменя план за реструктуриране въз основа на подадена от длъжника молба или ако длъжникът е обявил фалит, или ако длъжникът не изпълнява съществени свои задължения по плана за реструктуриране, ако е очевидно, че при изтичането на поне половината от срока на действие на плана за реструктуриране длъжникът не е в състояние да изпълни задълженията, които е поел по силата на плана, ако длъжникът няма проблеми с платежоспособността или ги е преодолял и реструктурирането на вземанията на кредиторите вече не е справедливо за тях поради съществени промени в обстоятелствата, ако длъжникът, умишлено или поради груба небрежност, е представил съществено неточна или непълна информация относно своето имущество, доходи, кредитори или задължения, ако длъжникът е извършил плащания в полза на кредитори, които не фигурират в плана за реструктуриране, като по този начин е увредил в значителна степен интересите на другите кредитори, ако длъжникът не оказва съдействие на съда или на съветника при изпълнението на задължението за надзор или не предоставя на съветника информацията, която последният е изискал с оглед на упражняването на надзора, или ако длъжникът не внесе сумата, която съдът е определил като гаранция. Правото на кредитор, чието вземане е било реструктурирано в съответствие с плана за реструктуриране, да предяви вземане срещу предприятието се възстановява в първоначалния размер. Трябва да се вземат предвид също и печалбите, реализирани от кредитора в хода на прилагането плана за реструктуриране.

Последна актуализация: 12/02/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.